
DEMOKRACIJA V ATENAH

BESEDILO A

Tukidid je bil zgodovinar in vojskovodja, ki je živel v 5. stoletju pr. n. št., v klasičnem obdobju antične Grčije. Rodil se je v Atenah. V času peloponeške vojne med Atenami in Šparto (431-404 pr. n. št.) je poveljeval ladjevju, ki je bilo zadolženo za varovanje mesta Amfipolis v Trakiji. Toda do mesta je prispel prepozno. Padlo je v roke špartanskega vojskovodje Brazida, ki je prisilil Tukidida v dvajsetletno izgnanstvo. Tako je dobil priložnost za zbiranje natančnih podatkov pri obeh vojskujočih se straneh in za raziskovanje za svoje delo *Zgodovina peloponeških vojn*.

Tukidid velja za enega velikih antičnih zgodovinarjev. Po njegovi razlagi je zgodovinski razvoj bolj odvisen od naravnih vzrokov in vedenja vsakega posameznika in ne toliko od usode ali posredovanja bogov. V njegovem delu dejstva niso predstavljena zgolj kot preproste anekdote, ampak jih pojasnjuje, da bi odkril razloge, zaradi katerih so glavne osebe tako ravnale. Tukidid pripisuje vedenju posameznika velik pomen, zato je ponekod uvedel izmišljene govore: ti mu pomagajo pojasniti motivacijo zgodovinskih osebnosti.

BESEDILO B

Tukidid pripisuje atenskemu vladarju Perikleju (5. stoletje pr. n. št.) naslednji govor v čast vojakov, ki so padli v prvem letu peloponeške vojne.

Naš sistem oblasti ne posnema zakonov sosednjih držav; smo bolj vzor drugim kot posnemovalci. Naš sistem se imenuje demokracija, ker je njegovo upravljanje odvisno od mnogih, ne le od peščice. Naši zakoni podeljujejo vsem enake pravice v zasebnih zadevah, ugled v javnem življenju pa je bolj odvisen od zaslug kot od družbenega položaja.

Družbeni položaj nikomur ne preprečuje opravljanja javne službe (...). Ne vmešavamo se v zasebne zadeve, obenem pa tudi ne kršimo zakonov v javnih zadevah. Poslušni smo tistim, ki smo jih postavili za izvrševalce oblasti, in spoštujemo zakone, še posebej tiste, ki ščitijo zatirane, in tiste nezapisane zakone, za katere velja, da jih je sramota kršiti.

Poleg tega ponujamo številne možnosti za zadovoljstvo uma. Igre in žrtvovanja, ki jih prirejamo vse leto, in ličnost naših zasebnih bivališč nas vsak dan navdajajo z radostjo, ki pomaga pregnati vse skrbi; za številčno prebivalstvo Aten prihajajo v mesto pridelki z vsega sveta, tako da je Atencem sadje drugih dežel prav tako dobro znano kot domače.

Tukidid, Zgodovina peloponeških vojn (priredba)